

Afgørelser – Reg. nr.: 05599.00

Fredningen vedrører: Hagenskov Gods

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   22-10-1973

Fredningsnævnet   28-12-1972

Kendelser

Deklarationer

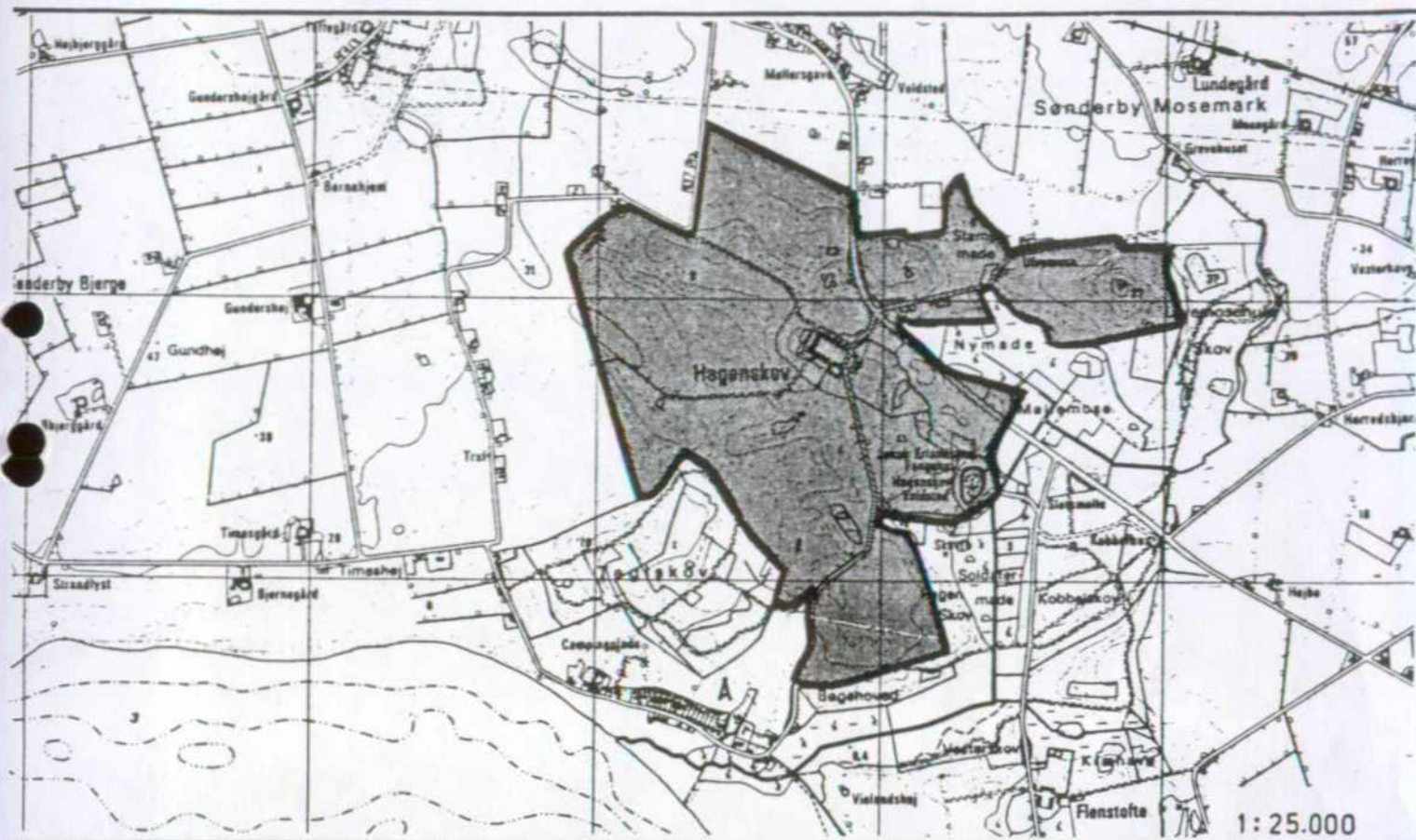
OVERFREDNINGSNÆVNET >

Lokalitet: Hagenskov gods

Kommune: Assens

Sogn : Sønderby

Reg. nr.: 421-10-01

Ejer : Privat

Areal : 190 ha

Fredet : FN 28/12-1972

OFN 22/10-1973

Formål : Landskabsbevaring samt bevaring af herregårds-miljø.

Indhold : Bebyggelse er ikke tilladt. Opstilling af boder, skure, telte, campingvogne og master må ikke finde sted. Udvinning af råstoffer i jorden er ikke tilladt. Hagenskov Voldsted skal være tilgængelig for almenheden for færdsel til fods.

22/10-1973

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1973, den 22. oktober, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen 2184/73 vedrørende fredning af Hagenskov gods.

Ved kendelse af 28.12.1972 har fredningsnævnet for Fyns amts vestlige fredningskreds fredet Hagenskov gods, matr. nr.'ene 1 a, 1 bb, 1 bc, 1 bd og 1 es Hagenskov Hovedgaard, Sønderby sogn. Sagen er forelagt Overfredningsnævnet i medfør af § 25 i bekendtgørelse nr. 445 af 1.10. 1972 af lov om naturfredning og er endvidere anket af Fyns amtsråd.

I. Hovedindholdet af fredningsnævnets kendelse.1. Sagens rejsning og fredningens baggrund.

I oktober måned 1972 rejstes efter begæring af fredningsplanudvalget for Fyns amt fredningssag for godset Hagenskov, der tilhører godsejer, fideicommissbesidder Preben Caroc Schall Holberg, efter at der gennem en årrække havde været ført forhandlinger om en fredningsmæssig sikring af såvel Hagenskovs jorder som de kulturhistoriske værdifulde bygninger, der hører under godset. Udover naturfredningsmyndighederne har i forhandlingen deltaget repræsentanter for Det særlige Bygningssyn, Rigsantikvarens fortidsmindeforvaltning samt Fonden for bygnings- og landskabskultur.

I et af fredningsplanudvalget for Fyns amt i marts 1970

udarbejdet notat hedder det bl.a.:

"Området omkring Hagenskov er et kulturlandskab, der har fået særlig kvalitet på grund af driftsformen og tilstedeværelsen af kulturhistorisk interessante bygninger og anlæg. Især må fremhæves Hagenskov slot med parken og arlsbygningerne, samt området langs den slyngede vej forbi Soldatermade. I disse områder bør der tilstræbes en samordning af bygningsfredningen og landskabsfredningen. Den påtænkte fredning af Hagenskovområdet og den foretagne erhvervelse af Feddet (et ca. 8 ha stort areal ved Åkrog bugt, der i 1969 er erhvervet af Kulturministeriet fra lensgreve Karl Wedell's stiftelse, der ejer den ligeledes omtalte eng "Soldatermade") vil på værdifuld måde supplere hinanden.

Ved en sådan sammenknytning af Hagenskovs jorder med Feddet vil der inden for et forholdsvis begrænset fredningsområde være repræsenteret følgende elementer: Herregårdsjordene omgivet af skov og smålandbrug, åløb med sammenhængende mose- og engdrag, monumentale og idylliske bygninger, jordfaste fortidsminder, store udyrkede overdrevsarealer med artsrig og afvekslende plantesamfund, samt en udstrakt kyst med gode bademuligheder langs Åkrog bugt og med fiskerlejet Brunshuse ved Helnæs bugt."

I fredningsnævnets kendelse anføres endvidere om de
historiske og fredningsmæssige forhold:

"Hovedbygningen, der er opført i årene omkring 1775 efter tegning af G.E. Rosenberg af den daværende ejer, Niels Ryberg, blev i 1918 fredet i klasse B, men i 1924 overført til klasse A, hvorhos der den 1. marts 1968 er tinglyst bevaringsservitut i henhold til bygningsfredningslovens § 12. Endelig er der 2. oktober 1972 tinglyst deklaration, hvorefter bygningsfredningen tillige omfatter muren omkring slotsparken, hvilken mur er opført samtidig med hovedbygningen og skal være den eneste fuldt bevarede sådanne mur fra tiden.

Dokument om fredning af Hagenskov Voldsted, beliggende ca. 500 m sydvest for hovedbygningen, er noteret i Tingbogen den 2. maj 1966.

Hagenskov nævnes første gang 1251 i et af kong Abel der udstedt kongebrev - om borgen da lå på det omtalte voldsted eller mulig på et voldsted ca. 500 m nord for den nuværende gård, vides ikke.

Hagenskov var middelalderen igennem kronens vigtigste lensslot på Vestfyn, bortset fra ca. 100 år i 1300-tallet under holsternervældet på Fyn. En række af rigets betydeligste mænd har haft lenet inde, til len afløstes af atter ved enevældens indførelse.

Godset har siden 1667, bortset fra årene 1824-54, været i privat eje og kaldtes fra 1667 "Frederiksgave" indtil den nuværende ejer 5. december 1962 fik bevilling til atter at kalde hovedgården ved dens gamle navn "Hagenskov"."

2. Fredningsnævnets behandling.

Under behandlingen for fredningsnævnet erklærede ejeren, at han kunne tilslutte sig fredningspåstanden under forudsætning af tilkendelse af erstatning, Denne ønskedes dog ikke udbetalt til fri rådighed, men hensat i en fond til vedligeholdelse af bygningerne og pleje af naturen.

(Ifølge fundats godkendt af ejeren den 27. december 1972 skal fonden bære navnet "Godsejer Preben Caroc Schall Holbergs fond til vedligeholdelse af Hagenskov slot og gods.").

a. Fredningens indhold.

Den i overensstemmelse med påstanden ejendommen pålagte fredningsservitut er sålydende:

1. Fredningen har til formål at bevare arealernes landskabelige værdier og sikre et harmonisk samspil mellem landskabet og ejendommens kulturhistorisk og arkitektonisk værdifulde bygningsanlæg. Ejendommens fortsatte drift som landbrugsejendom skal tilpasses ønsket om at bevare Hagenskov gods som eksempel på et fynsk herregårds-miljø.

2. Ingen form for yderligere bebyggelse skal være tilladt, alene bortset fra de til landbrugsdriftens videreførelse nødvendige bygninger. Intet byggeri må foretages uden forud indhentet godkendelse af de påtaleberettigede. Eventuelt landbrugsbyggeri skal placeres i tilslutning til de eksisterende avlsbygninger og udføres i harmoni med gårdens nuværende byggestil.

3. Opstilling af boder, skure, telte, campingvogne og master samt iøvrigt opstilling af enhver form for faste anlæg på ejendommen må ikke finde sted.

4. Henlæggelse af affald og oprettelse af oplagspladser,

campingpladser, bilkirkegårde eller lignende skal ikke være tilladt. Bestemmelsen skal ikke være til hinder for midlertidig oplag af materialer til brug ved sædvanlig landbrugsdrift.

5. Udvinning af råstoffer i jorden skal ikke være tilladt. Ændringer af det nuværende terræn ved afgravning eller opfyldning, rørlægning af vandløb, opfyldning af damme, yderligere afdræning af enge og moser, rydning af stendiger og jorddiger skal ikke være tilladt.

6. Gården skal stedse drives som en landbrugsejendom, og dens areal må ikke formindskes gennem udstykning eller frasalg.

7. De til ejendommen under egentlig skovdrift hørende arealer skal fortsat kunne drives forstmæssigt. Ved genplantning skal dog anvendes løvtræer, der er naturligt hjemmehørende på stedet. Det skal ikke uden de påtaleberettigedes samtykke være tilladt at inddrage yderligere arealer under skovdrift.

8. Parken skal stedse bevares i sin nuværende skikkelse. Alléer, trægrupper og enkelttræer må ikke fældes, tophugges eller unødigt beskadiges. Alléer, der naturligt går til grunde, skal genplantes. Bevoksningen på markhegn, langs veje og trægrupper må ikke ryddes eller beskadiges. Almindelig beskæring af buskvegetation skal dog være tilladt.

9. Hagenskov Voldsted skal være tilgængeligt for almenheden for færdsel til fods.

10. Bestemmelserne i punkt 1 til 9 kan kun fraviges med tilladelse af vedkommende fredningsnævne og fredningsplanudvalg, der er påtaleberettigede i henhold til nærværende kendelse.

Fredningsnævnet har endvidere bestemt, at det skal være tilladt Assens og Hårby kommuner at anbringe en pumpestation i den nordvest-

ligste del af matr. nr. 1 a Hagenskov hovegård ud for nabomatr.nr. ne 1 cl, 1 ce smst., dog at endelig placering samt tegninger skal godkendes af nævnet.

b. Erstatningen og dens udbetalings.

Fredningsnævnet har fastsat erstatningen til 300.000 kr., at forrente med 1% over Danmarks Nationalbanks diskonto på kendelsens tidspunkt indtil udbetaling finder sted. Erstatningen, der udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Fyns amtsråd udbetales til Den danske Provinsbanks Odense afdeling, forvaltningsafdelingen, til anbringelse i den ovenfor omtalte fond.

Kendelsen lyses med prioritet forud for al pantegæld.

II. Overfredningsnævnets behandling.

Sagen er indbragt for Overfredningsnævnet af Fyns amtsråd med bemærkning, at rådet ikke kan anbefale fredningen på det foreliggende grundlag.

Overfredningsnævnet har den 20.6.1973 afholdt besigtigelse og forhandlet med ejeren og dennes advokat samt med repræsentanter for amtsrådet; Assens kommune, fredningsplanudvalget for Fyn, fredningsnævnet for Fyns amts vestlige fredningskreds, Det særlige Bygningssyn, Fonden for bygnings- og landskabskultur, Rigsantikvarens fortidsmindeforvaltning samt Danmarks Naturfredningsforening.

Under besigtigelsen besås såvel godset som det tilstødende område mellem dette og det ministeriet for kulturelle anliggender tilhørende Feddet, hvilke arealer tænkes inddraget under en påtænkt senere fredning. Under det påfølgende møde uddybede amtsrådets repræsentanter anken, hvorunder den tilkendte erstatning kritiseredes som værende for høj, medens repræsentanterne for de øvrige fremmødte myndigheder m.v. påstod kendelsen stadfæstet. Subsidiært påstod

artsrådets repræsentanter reglen i naturfredningslovens § 33,2 om statskassens betaling af 9/10 af erstatningen bragt i anvendelse, idet henvistes til de særlige bygningsfredningsmæssige hensyn.

Lrs. Hans Folkmar påstod på godsejer Holbergs vegne kendelse stadfæstet, idet erklæredes at der i så fald fra ejerens side forelå en bindende disposition med hensyn til erstatningsbeløbets benyttelse til oprettelse af den omhandlede fond.

Overfredningsnævnet har besluttet at stadfæste den forelagte kendelse, herunder erstatningen, hvorved er taget hensyn til de pålagte servitutter, som henset til fredningens særlige formål er strengere end sædvanligt i fredningssager. Der tillægges endvidere ejeren et omkostningsbeløb på 2500 kr.

I den i fredningsnævnets kendelse fastsatte servitut vil dog være at foretage følgende ændringer:

Punkt 10 i fredningsservitutten udgår, således at der - i overensstemmelse med hvad der er sædvanligt i fredningskendelser - alene kan ske fravigelse i overensstemmelse med reglerne i naturfredningslovens § 34, hvor ikke der i de foregående punkter er hjemmel for meddelelse af tilladelser.

I konsekvens af ophævelse af punkt 10 ændres pkt. 2,2. pkt. til: "Intet sådant byggeri må foretages uden forud indhentet godkendelse af fredningsnævnet, der skal indhente udtalelse hos fredningsplanudvalget for Fyns amt og Det særlige Bygningssyn."

I pkt. 7 ændres "de påtaleberettigede" til "fredningsnævnet efter indhentet udtalelse hos fredningsplanudvalget for Fyns amt og Det særlige Bygningssyn."

Påtaleret tillægges fredningsnævnet samt fredningsplanudvalget og Det særlige Bygningssyn.

De på voldstedets forvold plantede græner skal afdrives inden 10 år fra datoen for fredningsnævnets kendelse. De øvrige græner kan forblive indtil naturlig afdrift, hvorefter den iøvrigt fastlagte pligt til at plante løvtræ indtræder.

Det er endelig besluttet, at 9/10 af erstatningsudgiften afholdes af statskassen. Den resterende 1/10 afholdes af Fyns amtskommune.

Et kort, nr. 7-102, udvisende det fredede område, der ialt udgør ca. 190 ha, er vedhæftet kendelsen.

T h i b e s t e m m e s:

Den af fredningsnævnet for Fyns amts vestlige fredningskreds den 28.12.1972 afsagte kendelse vedrørende fredning af Hagenskov gods stadfastes med de nævnte ændringer i servituttens pkt.'er 2 og 7 samt vedrørende afdrivning af træerne på voldstedets forvold, medens pkt. 10 udgår.

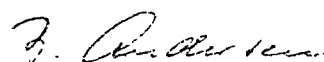
Kendelsen vil være at tinglyse forud for pantegæld.

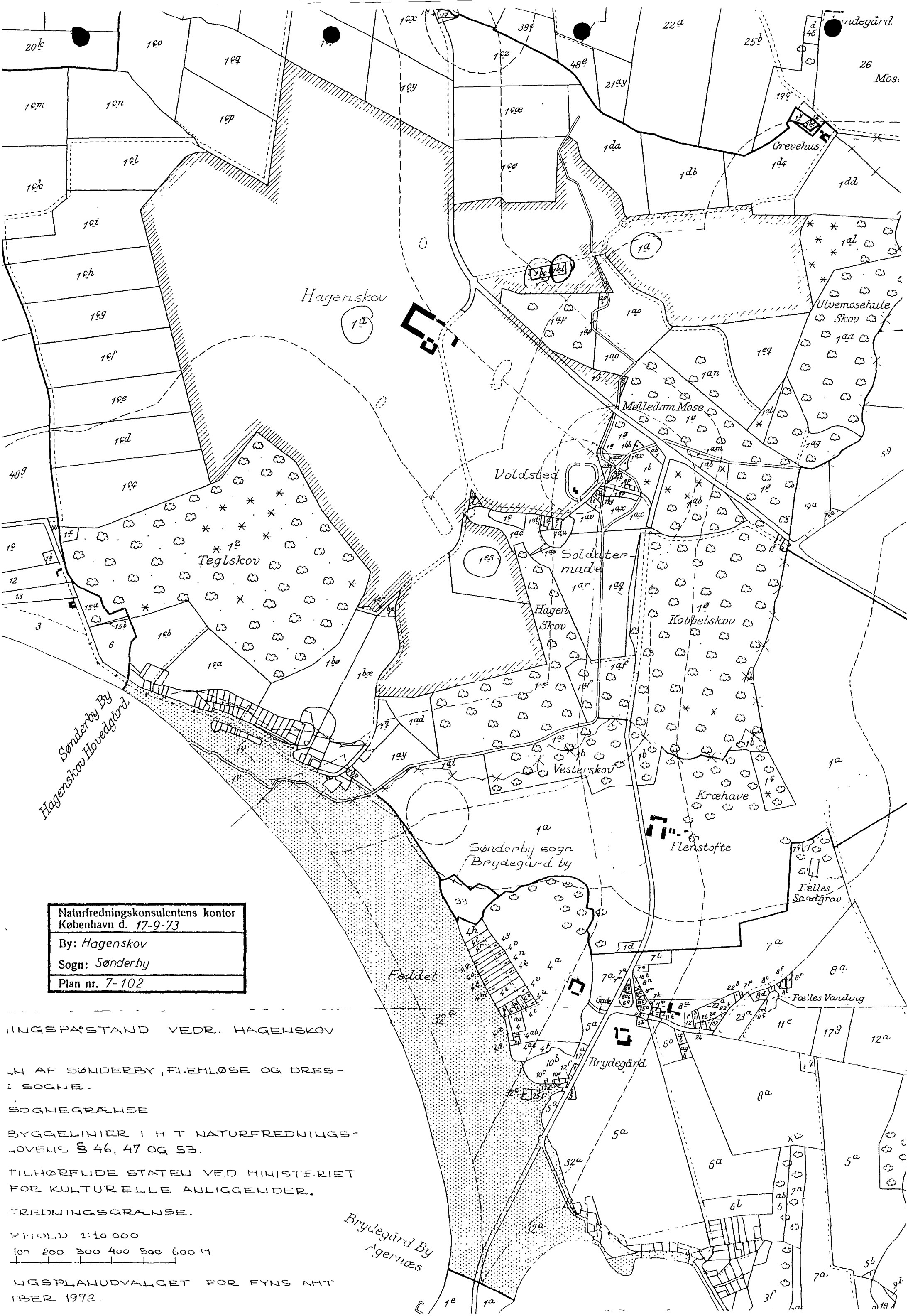
I erstatning tillægges et beløb af 300.000 kr., der fra datoen for fredningsnævnets kendelse forrentes med 8% p.a. (1% over den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto på dette tidspunkt). Endvidere tillægges der ejeren et omkostningsbeløb på 2500 kr., der ikke forrentes. Beløbene udredes med 9/10 af staten og 1/10 af Fyns amtskommune.

Erstatningen stor 300.000 kr. med renter som anført udbetales til Den danske Provinsbanks Odense afdeling i overensstemmelse med det oplyste, hvorefter erstatningen skal indgå i den foran anførte særlige fond, medens omkostningsbeløbet udbetales til ejeren.

Udskriftens rigtighed
bekræftes

/sm.

B. Andersen

Naturfredningskonsulentens kontor
 København d. 17-9-73
 By: Hagenskov
 Sogn: Sønderby
 Plan nr. 7-102

INGSPAÅSTAND VEDR. HAGENSKOV

IN AF SØNDERBY, FLEHLØSE OG DRES-

SOGNEGRÆNSE

BYGGELINIER I H T NATURFREDNINGS-

LOVENS § 46, 47 OG 53.

TILHØRENDE STATEN VED MINISTERIET

FOR KULTURELLE ANLIGGENDER.

FREDNINGSGRÆNSE.

SKALD 1:10 000

NGSPLANUDVALGET FOR FYNs AHT

1972.

FREDNINGSNÆVNET>

U d s k r i f t

af

kendelsesprotokol for Fredningsnævnet for Fyns Amts Vestlige
Fredningskreds.

År 1972 den 28. december afsagde Fredningsnævnet for
Fyns Amts Vestlige Fredningskreds i sag

F. 126/1972:

Fredning af Hagenskov gods,
matr. nr. ene. 1-a, 1-bb, 1-
bc, 1-bd og 1-es Hagenskov
hovedgård, Sønderby sogn,

sålydende

k e n d e l s e:

Den 27. september 1972 tilsendte Fredningsplanudvalget for Fyns Amt Naturfredningsnævnet for Fyns Amts Vestlige Fredningskreds sålydende begæring:

"På foranledning af godsejer, fideikommissbesidder Preben Caroc Schall Holberg, Hagenskov Slot, 5631 Ebberup, har der gennem en årrække været ført forhandlinger om mulighederne for fredning af Hagenskov gods. I forhandlingerne har foruden ejeren deltaget repræsentanter for ministeriet for kulturelle anliggender, fredningsnævnet for Fyns amts vestlige fredningskreds, fredningsplanudvalget for Fyns amt, Danmarks naturfredningsforening, Fonden for bygnings- og landskabskultur og Det særlige Bygningssyn.

Under forhandlingerne har der været lagt særlig vægt på at nå frem til en fredningsmæssig sikring af såvel Hagenskovs jorder, som de kulturhistorisk værdifulde bygninger, der hører under godset.

I marts 1970 udarbejdede fredningsplanudvalget vedlagte notat vedrørende fredning omkring Hagenskov. Notatet indeholder en beskrivelse af de landskabelige og kulturhistoriske interesser, der knytter sig til området.

Om fredningsproblemerne omkring Hagenskov har ministeriet for kulturelle anliggender indhentet vedlagte udtalelser fra Det særlige Bygningssyn, Statens naturfrednings- og landskabskonsulent og Rigsantikvarens fortidsmindeforvaltning.

I overensstemmelse med reglerne i naturfredningslovens § 11 skal fredningsplanudvalget herved anmode fredningsnævnet om, at der rejses fredningssag for Hagenskov gods omfattende matr. nr. 1-a, 1-bb, 1-bc, 1-bd og 1-es Hagenskov hovedgård, Sønderby sogn.

Der nedlægges følgende fredningspåstand:

1. Fredningen har til formål at bevare arealernes landskabelige værdier og sikre et harmonisk samspil mellem landskabet og ejendommens kulturhistorisk og arkitektonisk værdifulde bygningsanlæg. Ejendommens fortsatte drift som landbrugsejendom skal tilpasses ønsket om at bevare Hagenskov gods som eksempel på et fynsk herregårds-miljø.
2. Ingen form for yderligere bebyggelse skal være tilladt, alene bortset fra de til landbrugsdriftens videreførelse nødvendige bygninger. Intet byggeri må foretages uden forud indhentet godkendelse af de påtaleberettigede. Eventuelt landbrugsbyggeri skal placeres i tilslutning til de eksisterende avlsbygninger og udføres i harmoni med gårdens nuværende byggestil.
3. Opstilling af boder, skure, telte, campingvogne og master samt iøvrigt opstilling af enhver form for faste anlæg på ejendommen må ikke finde sted.
4. Henlæggelse af affald og oprettelse af oplagspladser, campingpladser, bilkirkegårde eller lignende skal ikke være tilladt. Bestemmelsen skal ikke være til hinder for midlertidig oplag af materialer til brug ved sædvanlig landbrugsdrift.
5. Udvinning af råstoffer i jorden skal ikke være tilladt. Ændringer af det nuværende terræn ved afgravning eller opfyldning, rørlægning af vandløb, opfyldning af damme, yderligere afdræning af enge og moser, rydning af stendiger og jorddiger skal ikke være tilladt.

6. Gården skal stedse drives som en landbrugsejendom, og dens areal må ikke formindskes gennem udstykning eller frasalg.
7. De til ejendommen under egentlig skovdrift hørende arealer skal fortsat kunne drives forstmæssigt. Ved genplantning skal dog anvendes løvtræer, der er naturligt hjemmehørende på stedet. Det skal ikke uden de påtaleberettigedes samtykke være tilladt at inddrage yderligere arealer under skovdrift.
8. Parken skal stedse bevares i sin nuværende skikkelse. Alle'er, trægrupper og enkelttræer må ikke fældes, tophugges eller unødigt beskadiges. Alle'er, der naturligt går til grunde, skal genplantes. Bevoksningen på markhegn, langs veje og trægrupper må ikke ryddes eller beskadiges. Almindelig beskæring af buskvegetation skal dog ~~ikke~~ være tilladt.
9. Hagenskov Voldsted skal være tilgængelig for almenheden for færdsel til fods.
10. Bestemmelserne i punkt 1 til 9 kan kun fraviges med tilladelse af vedkommende fredningsnævn og fredningsplanudvalg, der er påtaleberettigede i henhold til nærværende kendelse.

Det omtalte notat af marts 1970 fra Fredningsplanudvalget er udarbejdet efter, at der på foranledning af Fonden for bygnings- og landskabskultur ved professor Palle Suenson af arkitekt m. a.a. Rønnow var udført en større plan om fredning af ikke alene Hagenskov gods, men betydelige områder derom, suppleret med en udvidet bygningsfredning.

Idet bemærkes, at det i notatet omtalte "Feddet" er et ca. 8 ha stort areal, der, ved skøde tinglyst 12. november 1969, er erhvervet af Kulturministeriet fra lensgreve Karl Wedell's stiftelse, der ejer den ligeledes omtalte eng "Soldatermade", slutter notatet med følgende afsluttende bemærkninger:

"Området omkring Hagenskov er et kulturlandskab, der har fået særlig kvalitet på grund af driftsformen og tilstedeværelsen af kulturhistorisk interessante bygninger og anlæg. Især må fremhæves Hagenskov slot med parken og avlsbygningerne, samt området langs den slyngede vej forbi Soldatermade. I disse områder bør der tilstræbes en samordning af bygningsfredningen og landskabsfredningen. Den påtænkte fredning af Hagenskovområdet og den foretagne erhvervelse af Feddet vil på værdifuld måde supplere hinanden.

Ved en sådan sammenknytning af Hagenskovs jorder med feddet vil der inden for et forholdsvis begrænset fredningsområde være repræsenteret følgende elementer: Herregårdsjordene omgivet af skov og smålandbrug, åløb med sammenhængende mose- og engdrag, monumentale og idylliske bygninger, jordfaste fortidsminder, store udyrkede overdrevsarealer med artsrig og afvekslende plantesamfund, samt en udstrakt kyst med gode bademuligheder langs Åkrog bugt og med fiskerlejet Brunshuse ved Helnæs bugt.

Nærværende redegørelse er tænkt anvendt i forbindelse med de fortsatte forhandlinger om fredning af Hagenskov gods. Forslaget om supplerende fredning omkring Hagenskov bør efter fredningsplanudvalgets opfattelse stilles i bero, indtil der er opnået en afklaring af problemerne om fredning af godset."

I de med sagen fulgte udtalelser kan blandt andet anføres:

Det særlige Bygningssyn i udtalelse af 26. oktober 1970:

"Det særlige Bygningssyn skal udtale, at Synet ser med megen velvilje på tanken om, at udvide bygningsfredningen på Hagenskov til at omfatte en væsentlig del af godsets ældre bygninger (jfr. Udkast til beskrivelse af kulturhistorisk værdifulde bygninger og landskaber omkring Frederiksgave (Hagenskov), oktober 1969, af arkitekterne Engqvist & Rønnow), under forudsætning af, at der samtidig gennemføres en landskabsfredning."

Statens Naturfrednings- og Landskabskonsulent i udtalelse af 4. november 1970:

" Man har her i konsulentembedet vurderet det forslag til supplerende fredninger, der er udarbejdet af fredningsplanudvalget for Fyns amt i marts 1970, og man kan herfra tilslutte sig de grænser for supplerende fredninger, der er skitseret på vedlagte kort. Formålet med de supplerende fredninger er at sammenkoble de ret store godsskove, Hagenskov gods og kulturministeriets ejendom Feddet til et sammenhængende hele, og de af fredningsplanudvalget foreslåede fredningsgrænser kan herfra fuldt accepteres.

Området omkring Hagenskov indgår ikke som nogen central del af et større landskab eller naturparkområde, men det er i sig selv så indholdsrigt og varierende, at det i de interessekort, der er under udarbejdelse her i konsulentembedet, er markeret som interesseområde I. Området må på grund af sin variation rent landskabelig betegnes som ret enestående, idet man indenfor et begrænset område på under 500 ha. finder et meget stort antal typiske danske landskabselementer."

Rigsantikvarens fortidsmindeforvaltning i udtalelse af 18. november 1970:

"Den 23/4 d.å. fremsendte ministeriet til udtalelse her et notat vedrørende fredning af arealerne omkring Hagenskov på Fyn, udarbejdet af Fredningsplanudvalget for Fyn i marts 1970. Vi har nu sat os ind i det tilsendte notat med tilhørende kort og har tillige besigtiget det sagen vedrørende terræn omkring Hagenskov. På grundlag heraf kan vi vedrørende de til fredning foreslåede arealer udtale følgende:.....

Den udvidede fredning har stor værdi ved at forbinde og supplere skovarealerne omkring Hagenskov og vil herved tjene til at bevare herregårdsmiljøet. En særlig værdi har fredningen af "Soldatermaden". Dette engareal er af ganske særlig betydning for forståelsen af det gamle Hagenskov voldsted. Voldene og gravene omkring dette overordentlige værdifulde historiske monument er placeret i tilknytning til dette engareal og vil vanskeligt kunne forstås, uden at engene bevares."

Hovedbygningen, der er opført i årene omkring 1775 efter tegning af G. E. Rosenberg af den daværende ejer, Niels Ryberg, blev i 1918 fredet i klasse B, men i 1924 overført til klasse A, hvorhos der den 1. marts 1968 er tinglyst bevaringsservitut i henhold til bygningsfredningslovens § 12, endelig er der 2. oktober 1972 tinglyst deklaration, hvorefter bygningsfredningen tillige omfatter muren omkring slotsparken, hvilken mur er opført samtidig med hovedbygningen og skal være den eneste fuldt bevarede sådanne mur fra tiden.

Dokument om fredning af Hagenskov Voldsted, beliggende ca. 500 m sydøst for hovedbygningen, er noteret i Tingbogen den 2. maj 1966.

Hagenskov nævnes første gang 1251 i et af kong Abel der udstedt kongebrev - om borgen da lå på det omtalte voldsted eller mulig på et voldsted ca. 500 m nord for den nuværende gård, vides ikke.

Hagenskov var middelalderen igennem kronens vigtigste lensslot på Vestfyn, bortset fra ca. 100 år i 1300-tallet under holstenervældet på Fyn. En række af rigets betydeligste mænd har haft lenet inde, til len afløstes af amter ved enevældens indførelse.

Godset har siden 1667, bortset fra årene 1824 - 54, været i privat eje og kaldtes fra 1667 "Frederiksgave". indtil den nuværende ejer 5. december 1962 fik bevilling til atter at kalde hovedgården ved dens gamle navn, Hagenskov.

Bekendtgørelse i henhold til naturfredningslovens § 13 indrykkedes i Statstidende for den 18. oktober 1972 og i Morgenposten (fælles søndagsudgave af Fyns Stifttidende og Fyns Tidende) den 22. oktober 1972, i hvilke bekendtgørelser der samtidig indkaldtes til møde den 15. november 1972.

Samtidig sendtes indvarslinger i henhold til naturfredningslovens § 14 stk. 3 til de deri nævnte myndigheder, de efter tingbogsattest interesserede og enkelte andre i denne sag særligt interesserede, der alle fik tilsendt genpart af fredningsplanudvalgets begæring.

Ved besigtigelse af arealerne på Hagenskov og den påfølgende forhandling på Tinghuset i Assens gaves der møde således:

Fredningsplanudvalget for Fyns amt ved formanden, stiftamtmand Høirup og sekretariatsleder, landinspektør Broholm.

Godsejer Preben Caroc Schall Holberg sammen med advokat Folkmar.

Fyns Amtsråd ved amtsarkitektkontoret ved ingeniør Sten Lykkegaard.

Assens byråd ved borgmester P. Thaysen og stadsingeniør Rosbæk.

Rigsantikvarens fortidsmindeforvaltning ved museumsinspektør Kirsten E. Høgsbro.

Det særlige bygningssyn ved dets konsulent, arkitekt m.a.a. Karsten Rønnow.

Danmarks Naturfredningsforening ved overingeniør Nielsen.

Fonden for Bygnings- og Landskabskultur ved professor Palle Suenson.

Af indvarslede panthavere mødte alene Lensgreve Karl Wedell's stiftelse ved skovrider Qvistgaard.

Som særlig tilvarslede rettighedshavere mødte Vestfyns El-forsyning ved direktør Lund Hansen og avlsgårdens forpagter Hans Stougaard.

Fredningsplanudvalgets formand forelagde ved forhandlingsmødets åbning kort forslaget og henviste til, at det var kendt af alle mødte. Det betonedes, at en fredning af Hagenskov i dens nuværende tilstand, som rammen om de arkitektonisk værdifulde bygninger, var af stor betydning, og det nævntes, at en fredningspåstand, som den nedlagte, gående udover, hvad man efter naturfredningsloven kunne pålæg-

ge en ejer, var udformet i nøje forståelse med ejeren under de i begæringen indledningsvis omtalte forudgående forhandlinger.

Godsejer Holberg erklærede, at han fuldt ud kunne tilslutte sig fredningspåstanden, hvori der som nævnt var taget hensyn til hans ønsker om at bevare det nu eksisterende miljø. Han forudsatte, at der ydedes en rimelig erstatning og meddelte, at han ikke ønskede denne udbetalt til fri rådighed, men hensat i en fond til pleje af naturen om Hagenskov og vedligeholdelse af bygningerne og tilføjede, "når man har det privilegium at være blevet ejer af en kulturperle som Hagenskov, ser man den jo gerne bevaret for eftertiden." Advokat Folkmar betonedede, at det for godsejeren var en forudsætning for hans tilslutning til påstanden, at erstatningen fik en sådan størrelse, at dens renteafkast kunne give et betydeligt beløb til den kostbare vedligeholdelse af et bygningskompleks som det, der eksisterer på Hagenskov. Der nedlagdes ikke påstand om et bestemt beløb, men advokaten nævnte, at beløbet burde have en størrelsesorden af 4 - 500.000 kr.

Stiftamtmanden udtalte, at man fra det offentliges side var indstillet på, at der skulle ydes en ikke ringe erstatning, og på den anden side, at ejeren jo havde vedligeholdelsespligt og ikke kunne forvente al vedligeholdelse afholdt af en eventuel fond.

Under forhandlingen sluttede alle de mødte repræsentanter for institutioner og offentlige myndigheder sig til fredningspåstanden. Det findes derfor ikke nødvendigt at referere disse udtalelser, alene nogle specielle punkter bør nævnes:

Museumsinspektør Høgsbro rejste spørgsmålet om nogle ret unge graner, der ved besigtigelsen sas plantet på en del af forvolden til det fredede voldsted.

Godsejer Holberg oplyste, at der tidligere havde stået gamle æbletræer på arealet, og at det hele havde set rodet ud, derfor havde han for ca. 10 år siden ladet de gamle træer rydde og plantet gran i stedet.

Efter at borgmester Thaysen på Assens kommunes vegne havde udtalt, at man ikke havde principielle indvendinger mod påstanden, bad han stadsingeniøren redegøre for to forhold:

1. at et påtænkt fælles kloaksystem med effektiv rensning af spildevand for den i Assens kommune liggende større bebyggelse, Sønderby - Ebberup, og de i Hårby kommune liggende bebyggelser, Brydegård og Brunshuse, forudsatte en pumpestation anbragt i den nordvestligste del af matr. nr. 1 - a Hagenskov hovedgård ud for nabomatr. nr.ene 1 - cl og 1 - ce smst.
2. at Sønderby - Ebberup snart var udbygget, og at en naturlig byudvikling af området måtte gå mod syd og mulig kunne berøre Hagenskavs nordligste jorder - uden at der dog nu var udarbejdet konkrete planer for byudvikling.

Om disse tre spørgsmål, se nedenfor ved nævnets bemærkninger om selve fredningen.

Endelig kan nævnes, at overingeniør Nielsen rejste spørgsmålet om fjernelse af den på voldstedet liggende beboelsesbygning.

Spørgsmålet blev kort drøftet, og der var almindelig

enighed om, hvor ønskelig fjernelse af den langt fra skønne bygning ville være, ikke at inddrage spørgsmålet herom under denne sag, men henviser dets løsning til en eventuel forhandling med erhvervelse og nedbrydning for øje mellem Ministeriet for kulturelle Anliggender og godsejeren.

Til det således fremlagte og anførte skal nævnet udtale:

I. Selve fredningsspørgsmålet.

Hvad selve fredningspåstanden angår, finder nævnet under hensyn til den almindelige tilslutning, den har fået, derunder af godsejer Holberg, at burde tage fredningspåstanden til følge, idet nævnet kan tiltræde den betragtning, at der ved Hagenskov er en sådan kulturmæssig miljøsammenhæng mellem natur og bygninger samt voldstedet, at det findes rimeligt at give fredningen den udformning, den har fået, og nævnet finder derfor, at Hagenskov gods, bestående af matr. nr. ene 1-a, 1-bb, 1-bc, 1-bd og 1-es alle af Hagenskov hovedgård, Sønderby sogn, bør fredes i overensstemmelse med den derom nedlagte påstand, jfr. ovenfor under punkterne 1 - 10.

Hvad angår de under forhandlingsmødet rejste specielle spørgsmål, finder nævnet at de på voldstedet's forvold og evt. udenfor denne mod åben mark plantede graner, der efter det oplyste må anses plantet i strid med reglerne i lovebekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 § 2, jfr. nu naturfredningslovens § 53, bør fjernes senest inden 1 år efter at overfredningsnævnet, jfr. nedenfor, har afsagt kendelse i sagen, men at det iøvrigt under hensyn til, at voldstedet mod syd grænser op til skov,

bør overlades til Rigsantikvarens afgørelse, om beplantning nær voldstedet skal fjernes.

Nævnet har iøvrigt under besigtigelsen bemærket, at der i de skønne, fredningsværdige løvtrægrupper på markerne er plantet graner og udtaler det ønskelige i, at disse fjernes, jfr. fredningspåstandens post 7, at det uanset bestemmelserne i post 2 og 3 skal være tilladt Assens og Hårby kommuner at anbringe en pumpestation, som ovenfor nævnt, idet dog placering af denne og tegninger til denne skal godkendes af fredningsnævnet efter forud indhentet udtalelse fra fredningsplanudvalget, at en bybebyggelse på Hagenskovs jorder må være udelukket.

II. Erstatningsspørgsmålet.

Ifølge tingbogsattesten udgøres arealet af de 5 matr. nre., der omfattes af sagen 190 ha 5307 m², hvoraf 1 ha 8305 m² er vej. Matr. nr. 1-a er noteret som landbrug.

Efter en beregning, foretaget af fredningsplanudvalgets sekretariat, er af arealet ca. 106 ha omfattet af bygge-
linjer efter naturfredningslovens § 47 stk. 1 nr. 1 (skovbyg-
gelinjen). Det areal, der om voldstedet omfattes af bygge-
linjen ifølge lovens § 53, er helt omfattet af skovbyggelinjen,
ca. 84 ha er landbrugsarealer fri for naturfredningslovens
byggelinjebestemmelser.

Nævnet har overvejet de af advokat Folkmar og stift-
amtmand Høirup fremsatte udtalelser samt en oplysning fra ar-
kitekt Rønnow om, at der til egentlige restaureringsarbejder
kan ydes tilskud af det offentlige.

Selv om nævnet nu i høj grad værdsætter godsejer Hol-
bergs ønske om, at erstatningen hensættes i en fond, som o-

venfor nærmere omtalt og har tilsagt sin medvirken til udarbejdelse af fundats for fonden, finder nævnet alene at burde fastsætte erstatningen ud fra rene naturfredningsmæssige hensyn efter de bånd i den fri ejerråden, der pålægges ved kendelsen.

Nævnet har her søgt vejledning i nogle indenfor de sidste år af overfredningsnævnet afsagte kendelser om fredning vedrørende sjællandske godser, og nævnet, der finder, at der bør tilkendes erstatning, har, når hensyn tages til, at en større del af godsets areal, som ovenfor nævnt er dækket af bygningslinjer efter naturfredningsloven, fundet, at der bør tilkendes ejeren en erstatning på 300.000,- kr., der vil være at forrente fra denne kendelses afsigelse med 1% over den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto, altså med 8% årlig til udbetaling finder sted.

Da der på forhandlingsmødet var enighed om, at fondens formue skal forvaltes af Den danske Provinsbank, Odense afdeling, og anbringes i værdipapirer efter reglerne for anbringelse af umyndiges midler, vil erstatningen med rette kunne udbetales nævnte banks forvaltningsafdeling.

Ingen panthaver har fremsat begæring om andel i erstatningen. Nævnet finder iøvrigt ikke, at nogen panthavers sikkerhed udsættes for fare ved fredningen.

Af erstatningen udredes $\frac{3}{4}$ af Statskassen og $\frac{1}{4}$ af Fyns Amtsfond.

Kendelsen vil med hensyn til de side 3 og 4 anførte 10 punkter kunne tinglyses servitutstiftende på matr. nr. 1-a, 1-bb, 1-bc, 1-bd og 1-es Hagenskov hovedgård, Sønderby sogn, med prioritet forud for al pantegæld, med Frednings-

planudvalget for Fyns Amt og Fredningsnævnet for Fyns Amts Vestlige Fredningskreds som påtaleberettiget hver for sig.

Et kort med fredningsgrænserne markeret er vedlagt kendelsen.

Da erstatningsbeløbet overstiger 50.000,- kr., skal sagen i medfør af naturfredningsloven § 25 forelægges for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, 1602 København V., hvorhos den ifølge § 24 af enhver ankeberettiget vil kunne indankes inden 4 uger efter modtagelsen af nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Det godsejer Preben Caroc Schall Holberg tilhørende gods, bestående af matr. nr.ene. 1-a, 1-bb, 1-bc, 1-bd og 1-es Hagenskov hovedgård, Sønderby sogn, fredes i overensstemmelse med det ovenfor side 3 og 4 nr. 1 - 10 anførte.

Med hensyn til frigørelse af omgivelserne ved Hagenskov Voldsted og evt. anbringelse af en pumpestation forholdes som ovenfor nærmere bestemt.

Der tillægges ejeren en erstatning på 300.000,- kr. med rente 8% årlig fra denne kendelses afsigelse, hvilket beløb udbetales, som ovenfor nærmere bestemt.

Af erstatningsbeløbet betaler Statskassen 3/4 og Fyns Amtsfond 1/4.

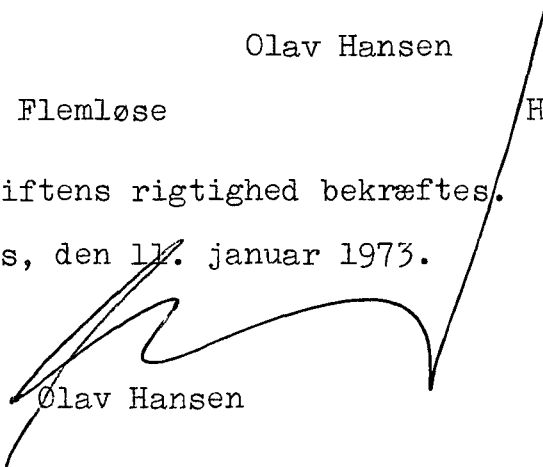
Olav Hansen

Peder Flemløse

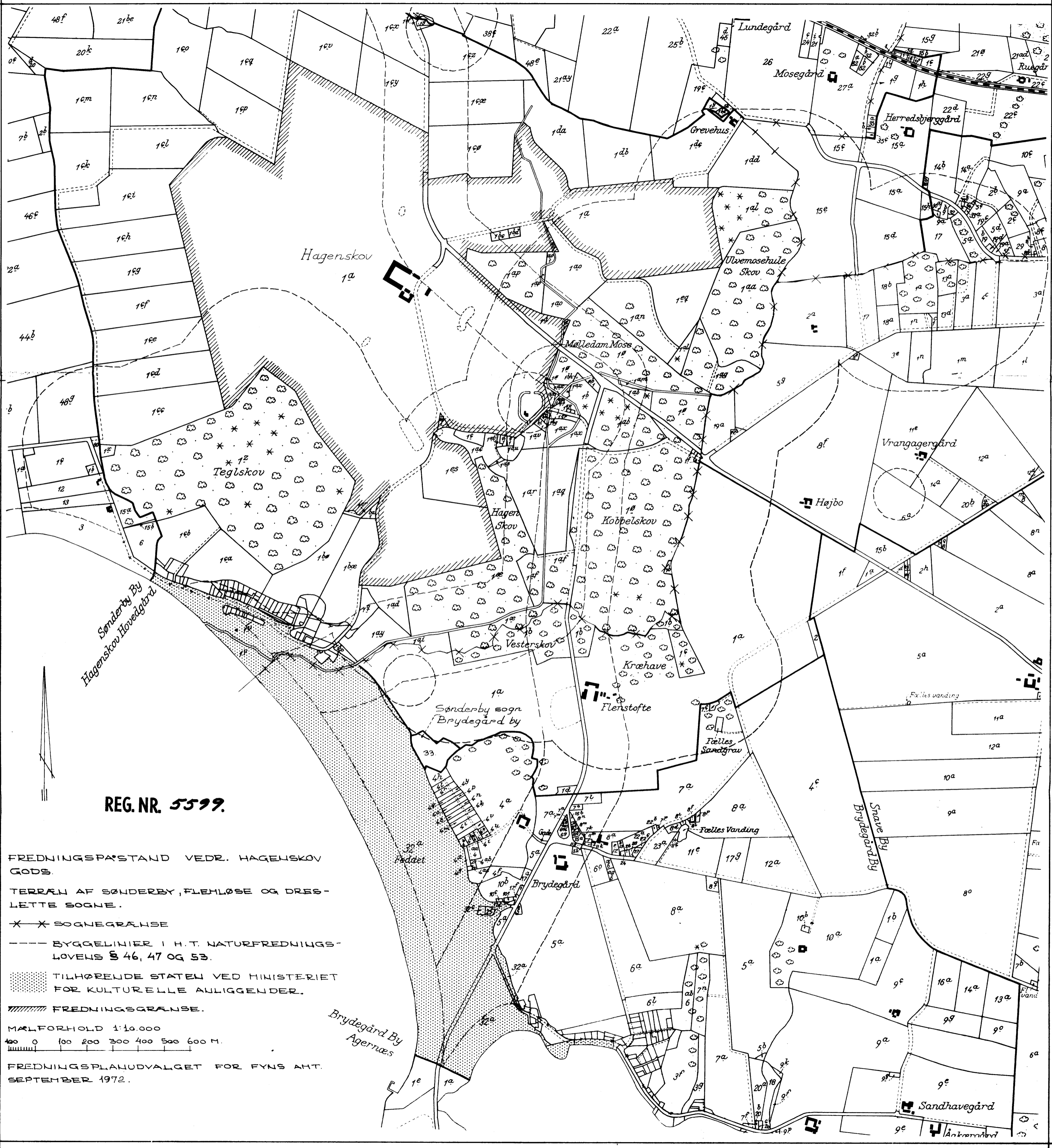
Hans R. Madsen

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Assens, den 17. januar 1973.

Olav Hansen

KORT>

REG. NR. 5599.

FREDNINGSPÅSTAND VEDR. HAGENSKOV GODS.

TERRÆN AF SØNDERBY, FLEHLØSE OG DRESLETTE SOGNE.

✕ ✕ SOGNEGRÆNSE

--- BYGGELINIER I H.T. NATURFREDNINGSLØVENS § 46, 47 OG 53.

■ TILHØRENDE STATEN VED MINISTERIET FOR KULTURELLE ANLIGGENDER.

//// FREDNINGSGRÆNSE.

MÅLFORHOLD 1:10.000

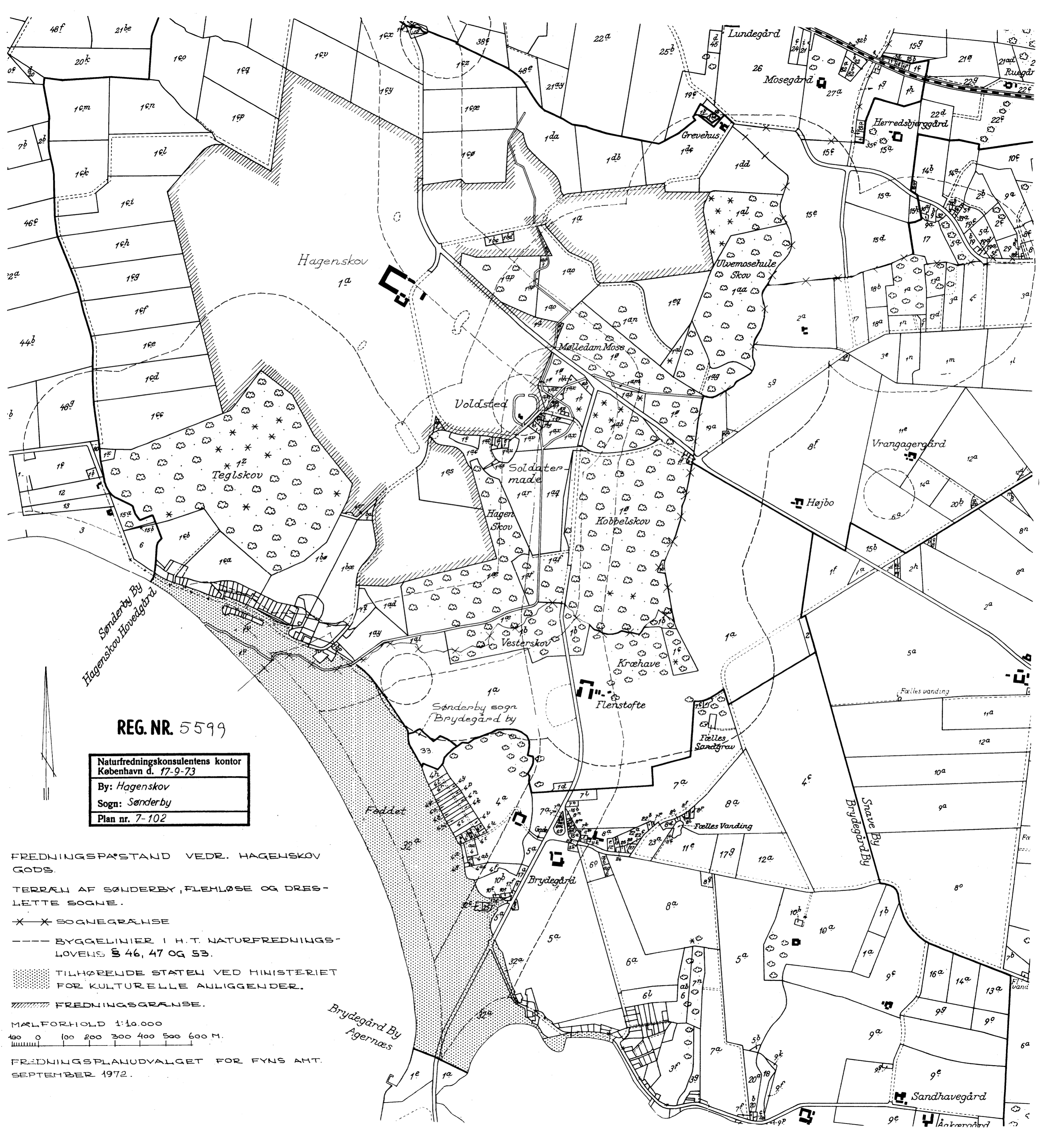
0 100 200 300 400 500 600 M.

FREDNINGSPLANUDVALGET FOR FYN'S AHT. SEPTEMBER 1972.

Brydegård By
Agernæs

Sandhavgård

Ånkervad

REG. NR. 5599

Naturfredningskonsulentens kontor
 København d. 17-9-73
 By: Hagenskov
 Sogn: Sønderby
 Plan nr. 7-102

FREDNINGSPÅSTAND VEDR. HAGEKOV
 GODS.

TERRÆN AF SØNDERBY, FLEHLØSE OG DRES-
 LETTE SOGNE.

X X SOGNEGRÆNSE

--- BYGGELINIER I H.T. NATURFREDNINGS-
 LOVENS § 46, 47 OG 53.

■ TILHØRENDE STATEN VED MINISTERIET
 FOR KULTURELLE ANLIGGENDER.

//// FREDNINGSGRÆNSE.

MÅLFORHOLD 1:10.000
 0 100 200 300 400 500 600 M.

FREDNINGSPÅSTANDUDVALGET FOR FYN'S AMT.
 SEPTEMBER 1972.

Brydegård By
 Agernæs

Sandhavegård

Lakserød

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 05599.00

Dispensationer i perioden: 03-11-1983 - 03-01-2002

Dato: 3. november 1983

J. nr.: 2184/73-1/83

Landinspektør
Lennart Hansen
Ladegårdsgade 68
5610 Assens

Deres j.nr. 8305.

For indenrigsminister Britta Schall Holberg som ejer af Hagenskov gods (matr.nr. 1 b m.fl., Hagenskov Hovedgård, Sønderby) og Lensgreve Karl Wedells Stiftelse som ejer af den tilgrænsende ejendom matr.nr. 1 a m.fl., sstd., har De forelagt en udstykningssag for fredningsnævnet for Fyns amts vestlige fredningskreds til godkendelse. Fredningsnævnet har henskudt sagen til overfredningsnævnets afgørelse.

Det ansøgte går ud på, at et ca. 1,2 ha stort areal under fredskovspligt frastykkes Hagenskov gods til forening med Stiftelsens ejendom, og at et ca. 1,6 ha stort engareal frastykkes Stiftelsens ejendom til forening med godsets ejendom. Hele godsets ejendom er undergivet fredningsbestemmelser i overfredningsnævnets kendelse af 22. oktober 1973, og det ansøgte går videre ud på, at det 1,2 ha store areal udgår af fredningen, og at det 1,6 ha store areal bliver omfattet af fredningen.

I sagens behandling har deltaget 10 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Der findes i henhold til fredningskendelsen intet at indvende mod det påtænkte mageskifte.

Såvel inddragelse af et areal under fredning som ophævelse af fredningsbestemmelser, der hviler på et areal, kan imidlertid kun ske efter de særlige fremgangsmådereglene, som er indeholdt i naturfredningslovens kapitel III, jfr. lovens § 10, stk. 2, og § 34 a. Disse regler nødvendiggør rejsning af fredningssag for fredningsnævnet, og der er ikke hjemmel i loven for, at fredningsnævnet eller overfredningsnævnet kan tillade reglerne fraveget. Med-

mindre de nævnte fremgangsmåderegler følges, vil en gennemførelse af mageskiftet derfor medføre, at det 1,2 ha store areal fortsat er undergivet fredningsbestemmelserne i kendelsen af 22. oktober 1973, og at det 1,6 ha store areal ikke er omfattet af fredningen af Hagenskov gods iøvrigt.

De 2 ejere har modtaget kopi af dette brev.

/ P. o. v.

Bendt Andersen

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

Fyns Amtskommune,
fredningsafdelingen,
Ørbækvej 100,
5220 Odense SØ.

REG. NR. 5599

I skrivelse af 5. september 1986 har De forelagt nævnet en ansøgning af 26. maj 1986 fra An/S Vestfyns Elforsyning om dispensation fra bestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse af 22. oktober 1973 vedrørende fredning af Hagenskov gods til opførelse af en 10 kV transformerstation nr. 392 på matr. nr. 1 a Hagenskov Hovedgård, Sønderby, på det nordlige hjørne af Ulvemosevejs indmunding i Prinsevej i overensstemmelse med fremsendt tegning og rids.

Stationen placeres i en lavning/hul, der har været anvendt til opfyldning med marksten. I forbindelse med arealet findes nogle større træer.

Fyns Amtskommune, fredningsafdelingen, har i erklæring af 5. september 1986 udtalt bl.a., at stationens etablering efter fredningsafdelingens vurdering er i strid med fredningsbestemmelserne side 3, pkt. 2 og 3, men ikke i strid med fredningens formål, og at fredningsafdelingen ikke finder, at stationen vil påvirke arealernes landskabelige værdier eller forstyrre samspillet mellem landskabet og ejendommens bygningsanlæg.

Assens kommune har i erklæring af 21. august 1986 udtalt, at kommunen intet har at indvende imod det ansøgte.

Ejeren, Hagenskov gods, har ligeledes erklæret, at der ikke rejses indvendinger imod det ansøgte.

Nævnet har afholdt møde med de interesserede på stedet.

Danmarks Naturfredningsforening har under mødet erklæret, at foreningen intet har at indvende imod det ansøgte.

Fredningsnævnet finder at kunne træffe afgørelse i sagen i medfør af naturfredningslovens § 34 jfr. Overfredningsnævnets cirkulære nr. 239 af 15. december 1978.

I den anledning skal man meddele, at fredningsnævnet, der ikke finder, at transformerstationens etablering vil være i strid med fredningens formål, idet nævnet ikke mener, at stationen vil påvirke arealernes landskabelige værdier eller forstyrre samspillet mellem landskabet og ejendommens bygningsanlæg, herefter eenstemmigt har vedtaget at meddele dispensation til det ansøgte, således at stationen placeres 5 meter fra kommunevejen og 10 meter fra aftsvejen, og at der, for at sikre mod vandindtrængning i stationen, inden opsætningen sker en opfyldning med grus i ca. 1/2 meters højde, dækket med jord til græsbevoksning, alt på vilkår at transformerstationens overkant ikke overstiger en højde af 1 meter over det laveste punkt ved det nordlige hjørne af Ulvemosevejs udmundning i Prinsevej, og at stationens overkant bliver lavere placeret end det nord-øst for værende terræn.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne skrivelser modtagelse indbringes for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, 1602 København V af de efter naturfredningslovens § 58 ankeberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klagen iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den stadfæstes af Overfredningsnævnet. En tilladelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse.

Det tilføjes, at andre myndigheders tilladelse kan være fornøden.

P.N.V.

E. Stamm.

Den 6. november 1990, kl. 14.00, holdt fredningsnævnet for Fyns Amts vestlige fredningskreds møde og besigtigelse ved Hagenskov Slot, Ebberup, Assens kommune, i

F. 58/1990.

Ansøgning fra godsejer Britta Schall Holberg, Hagenskov Slot, 5631 Ebberup, om dispensation fra fredning i h.t. Overfredningsnævnets kendelse af 22.10.1973 til etablering af en ca. 1.000 m² stor sø på matr. nr. 1a Hagenskov Hovedgård, Sønderby.

Fredningsnævnet var sammensat af formanden, dommer Lars Ryhøve, og det amtsrådsvalgte medlem, orlogskaptajn Knud Marquard Pedersen.

Det kommunalt valgte medlem, viceskoleinspektør Chr. Skov, havde meldt afbud, men havde skriftligt samtykket i dispensation.

Som sekretær mødte retsassessor E. Dupont Jørgensen.

Der fremlagdes:

1. Kopi af ansøgning af 19.6.1990 til Assens kommune med underbilag.
2. Skrivelse af 17.8.1990 fra Fyns Amt.
3. Udskrift af Overfredningsnævnskendelse tinglyst 24.10.1973.
4. Kort.

For ejeren mødte dennes ægtefælle Jørgen Hansen og forpagter Hans Stougaard.

For Fyns Amt mødte skovtekniker Thomas Møllergaard.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité mødte Richard Larsen.

For kommunen var ingen mødt.

Sagen blev gennemgået. Besigtigelse foretoges.

De mødte havde lejlighed til at udtale sig.

Ths. Møllergaard udtalte, at amtet ikke havde indvendinger mod forslaget og ville meddele zonelovstilladelse på vilkår som i skrivelsen af

17.8.1990 til fredningsnævnet. Der stilles ikke krav om vedligeholdelse.

Dansk Naturfredningsforening tilsluttede sig amtets stilling.

Jørgen Hansen erklærede sig indforstået.

Fredningsnævnets afgørelse:

Der var enighed om at meddele dispensation fra fredningen til det ansøgte på vilkår

at de opgravede materialer bortkøres eller spredes i et max. 20 cm. tykt lag,

at vandhullet anlægges med flade og gerne varierende skråninger ca. 1:3 - 1:8,

at vandhullet ikke forsynes med øer, ligesom der ikke må opstilles kunstige andehuse, hegn m.v.

at der ikke foretages beplantning omkring vandhullet.

Mødet sluttet.

Ryhede.

/E. Dupont Jørgensen.

FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMTS VESTLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 5599.00

Nyborg, den 11. februar 1991.

Nørregade 1, 5800 Nyborg.
Tlf. 65 31 00 18.

Sag nr. F. 76 /1990.

Landsretssagfører Ove Bisgaard,
Østergade 29,
5610 Assens.

Deres ref.: 12060-1.

Ved skrivelse af 21.11.1990 har De som advokat for Hagenskov Gods ansøgt nævnet om dispensation i henhold til naturfredningslovens § 34, jfr. Overfredningsnævnskendelse af 22.10.1973, til frasalg af "Ridebanehuset", matr. nr. 1bb Hagenskov Hovedgård, Sønderby, beliggende Aa Strandvej 112, i overensstemmelse med fremsendte kopi af betinget skøde af 18.9.1990.

Planstyrelsen har i en herfra indhentet erklæring af 4.2.1991 udtalt, at man intet har at indvende mod det ansøgte. -

I den anledning meddeles, at fredningsnævnet, der er bekendt med forholdene på stedet, ikke finder, at væsentlige fredningsmæssige hensyn taler imod det ansøgte, og her efter har vedtaget at meddele dispensation til det ansøgte.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne skrivelser modtagelse indbringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af de efter naturfredningslovens § 58 ankeberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klagen iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den stadfæstes af Overfredningsnævnet. En tilladelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse.

Det tilføjes, at andre myndigheders tilladelse kan være fornøden.

E. Dupont Jørgensen,

fung. formand.

ad 1211/7-0020
Akt 2

FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMTS VESTLIGE FREDNINGSKREDS

Nyborg, den 10. december 1991.

Nørregade 1, 5800 Nyborg.
Tlf. 65 31 00 18.

Sag nr. 87 /1991.

Advokatfirmaet Bisgaard & Dolberg A/S,
Østergade 29,
5610 Assens.

Ved skrivelse af 14.11.1991 har De for godsejer Britta Schall Holberg, Hæenskov Slot, ansøgt Fredningsnævnet om dispensation i henhold til naturfredningslovens § 34 jfr. Overfredningsnævnskendelse af 22.10.1973 til frasalg af ejendommen matr. nr. lbc og lbd Hæenskov Hovedgård, beliggende Ulvemosevej 4 og 6, 5631 Ebberup, i overensstemmelse med fremsendte kopi af slutseddél af 24.10.1991.

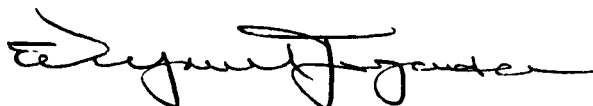
Fyns Amt, landskabsafdelingen, har i en herfra indhentet erklæring af 29.11.1991 udtalt, at man intet har at indvende mod det ansøgte.

I den anledning meddeles, at Fredningsnævnet, der er bekendt med forholdene på stedet, ikke finder, at væsentlige fredningsmæssige hensyn taler imod det ansøgte. Fredningsnævnet har herefter vedtaget at meddele dispensation til det ansøgte.

Aførelsen kan inden 4 uger efter denne skrivelser modtagelse indbringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af de efter naturfredningslovens § 58 berettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klagen iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, med mindre den stadfæstes af Overfredningsnævnet. En tilladelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse.

Opmærksomheden henledes på, at andre myndigheders tilladelse kan være fornøden.

E. Dupont Jørgensen,

fung. formand.

FRÆDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMT

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

4 JAN. 2002

REG. NR. 5599.00

SCANNET

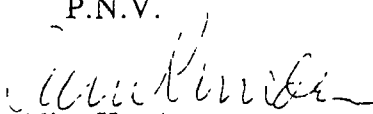
Dato: 3. januar 2002
Journal nr.: Frs. 16/01 og frs. 17/01

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Assens kommune
Teknisk Forvaltning
Østergade 7-9
5610 Assens

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K., inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

P.N.V.

Alice Knudsen
kt.fm.

1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. (j.nr. SN 2001-925/421-0003)
2. Fyns Amt, Miljø- og Arealafdelingen, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Assens, Østergade 7-9, 5610 Assens
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Toni Reese Næsborg, Stationsvej 20, 5683 Hårby
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Morten Nielsen, Valdemarsgade 16, 5700 Svendborg
7. Fyns Statsskovdistrikt, Sollerupvej 22, Korinth, 5600 Faaborg
8. Friluftsrådet, c/o amtsformand Carl Lohmann Frederiksen, Kirkegyden 30, Stige, 5270 Odense N.
9. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
10. Lars Esben Hansen, Ramsherred 2, 5610 Assens

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 2001 - 12117-0001

Akt. nr. 27 Bil.

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 3. januar 2002
Journal nr.: Frs. 16/2001 og Frs. 17/2001
Deres j.nr.: 2001-018

Assens kommune
Teknisk Forvaltning
Østergade 7-9
5610 Assens

Assens kommune har på vegne ejeren Lars Esben Hansen fremsendt 2 ansøgninger til fredningsnævnet, hvor ejeren ansøger dels om tilladelse til at opføre en tilbygning til ejendommen Ulvemosevej 4, Ebberup, matr. nr. 1-bc Hagenskov Hgd., Sønderby (frs. 16/2001), dels ansøger om tilladelse til at genopføre ejendommen på Ulvemosevej 6, Ebberup, matr. nr. 1-bd Hagenskov Hgd., Sønderby (frs. 17/2001).

Da ejendommene er beliggende inden for fredet område - Overfredningsnævnets kendelse af 22. oktober 1973 vedrørende fredning af Hagenskov Gods - er fredningsnævnets tilladelse til det ansøgte nødvendig.

Det fremgår af formålsbestemmelserne, at formålet er "at bevare arealernes landskabelige værdier og sikre et harmonisk samspil mellem landskabet og ejendommens kulturhistoriske og arkitektoniske, værdifulde bygningsanlæg. Ejendommens fortsatte drift som landbrugs-ejendom skal tilpasses ønsket om at bevare Hagenskov Gods som eksempel på et fynsk herregårdsmiljø.

Ingen form for yderligere bebyggelse skal være tilladt, alene bortset fra de til landbrugsdriftens videreførelse nødvendige bygninger. Intet byggeri må foretages uden forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet efter indhentet udtalelse hos Fredningsplanudvalget for Fyns Amt og Det Særlige Bygningssyn.

Påtaleret tillægges Fredningsnævnet samt Fredningsplanudvalget og Det Særlige Bygningssyn."

Nævnet har afholdt møde og besigtigelse i sagen.

Under mødet oplyste ejeren vedrørende tilbygningen på matr. nr. 1-bc Hagenskov Hgd., at ejendommen er en tidligere landarbejderbolig. Tilbygningen, der er en udestue, vil blive opført på den gamle sokkel og i samme størrelse. Huset skal efter renovering bruges af ejeren til beboelse.

Amtets repræsentant anbefalede det ansøgte og anførte, at det vil være en fordel, at bygningen renoveres, idet der er tale om en ældre bygning, som ifølge ejeren ikke har været beboet i måske 8 år. Det er tydeligt, at der tidligere har været en tilbygning, hvor man nu søger om havestuen. Da huset ifølge de fremsendte bygningstegninger vil komme til at fremstå mere harmonisk end nu, har amtet ingen indvendinger mod opførelse af den ansøgte tilbygning.

Kommunens repræsentant, Danmarks Naturfredningsforenings repræsentant og Friluftsrådets repræsentant tilsluttede sig amtets indstilling.

Vedrørende genopførelse af bygning på eksisterende sokkel på matr. nr. 1-bd Hagenskov Hgd., konstaterede det, at soklen efter den tidligere landarbejderbolig stadig var konstaterbar. Soklen eksisterer i en varierende højde op til ca. 1 meter. Ingen af de mødte kunne oplyse, hvornår det tidligere hus var revet ned. Den almindelige opfattelse var, at det tidligere hus blev revet ned i forbindelse med en kraftig storm i starten af 1980'erne.

Under mødet oplyste ejeren, at han vil opføre et hus i samme størrelse som den eksisterende landarbejderbolig. Huset skal opføres med henblik på eventuelt salg/beboelse til familiemedlemmer, eller - hvis det ikke kan lade sig gøre - videresalg. Der er ingen aktuelle planer i øjeblikket om videresalg.

Ejeren har fremlagt en redegørelse om ejendommens historiske forløb.

Fyns Amt har i skrivelse af 28. maj 2001 udtalt:

" .....

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 22. oktober 1973. Ifølge § 2 må der ikke opføres ny bebyggelse bortset fra landbrugsbygninger. Fredningsnævnet kan dog meddele dispensation jf. § 10.

Fyns Amt har besigtiget ejendommen og konstateret, at det må være rigtig mange år siden, at der sidst har været en bygning på stedet, idet de få rester af en tidligere bygning er delvist overgroet.

For at kunne anvende en tidligere bygning som en dispensationsmotiverende omstændighed, skal der være en vis kontinuitet. Denne mangler helt åbenbart i den foreliggende sag. Ifølge Overfredningsnævnet Orienterer nr. 297 forelå der ikke en sådan kontinuitet efter 7 år.

Genopførelse af bygningen vil også forudsætte amtets tilladelse efter planloven, og Fyns Amt vil ikke være sindet at give en sådan tilladelse.

På denne baggrund vil vi anbefale, at der meddeles afslag til genopførelse af en ny bygning på matr. nr. 1-bd Hagenskov Hgd., Sønderby.

..... "

Under mødet tilsluttede kommunens repræsentant sig Fyns Amts protest mod ansøgningen.

Repræsentanterne for Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet udtalte under mødet, at der var tale om et spændende projekt ud fra kulturhistoriske hensyn, og disse repræsentanter kunne derfor gå ind for en dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra Skov- og Naturstyrelsen og Det Særlige Bygningssyn. Skov- og Naturstyrelsen har i skrivelse af 8. november 2001 udtalt:

" .....

Af Overfredningsnævnets kendelse af 22. oktober 1973 vedr. fredning af Hagenskov gods, matr. nr. 1-a, 1-bb, 1-bc og 1-es af Hagenskov Hgd., Sønderby sogn, efter § 25 i bekendtgørelse nr. 445 af 1. oktober 1972 af lov om naturfredning fremgår det, at intet byggeri på de nævnte matrikler må foretages uden forud indhentet godkendelse af Fredningsnævnet for Fyns Amt, der skal indhente udtalelse hos Det særlige Bygningssyn.

Der er ansøgt om opførelse af en tilbygning på ejendommen matr. nr. 1-bc og genopførelse af en bygning på matr. nr. 1-bd. Ingen bebyggelse på disse to matrikler er fredet efter Bygningsfredningsloven.

Det særlige Bygningssyn fungerer som rådgiver for Skov- og Naturstyrelsen i sager om fredning og om byggearbejder på allerede fredede bygninger efter Bygningsfredningsloven.

Skov- og Naturstyrelsen har på den baggrund ingen indvendinger mod den foreslåede tilbygning på bygningen på matr. nr. 1-bc. Styrelsen vil derimod på det foreliggende grundlag være betænkelig ved en nyopførelse af en bygning på matr. nr. 1-bd, da det ikke er godtgjort, hvorledes denne bygning tænkes udformet og hvorledes den vil relatere sig til det eksisterende hus på nabomatriklen nr. 1-bc.

Styrelsen vil orientere Det særlige Bygningssyn om nærværende afgørelse på Synets næste møde.

..... "

Fredningsnævnet har ikke hørt fra Det Særlige Bygningssyn.

Fredningsnævnet skal udtale:

Ad frs. 16/2001 - Ansøgning om tilladelse til tilbygning på ejendommen matr. nr. 1-bc Hagenskov Hgd., Sønderby:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte, der ikke ses at stride mod fredningens formål. Fredningsnævnet er enig i, at det vil være en fordel, at bygningen renoveres, og endvidere er det tydeligt, at der tidligere har været en tilbygning, hvor man nu søger om tilladelse til opførelse af en havestue. Endvidere lægger fredningsnævnet til grund, at det af de fremsendte bygningstegninger fremgår, at huset med tilbygningen vil komme til at fremstå mere harmonisk, end det er tilfældet nu.

Ad frs. 17/2001 - Ansøgning om tilladelse til genopførelse af bygning på eksisterende sokkel på ejendommen matr. nr. 1-bd Hagenskov Hgd., Sønderby:

Idet fredningsnævnet lægger til grund, at den tidligere bygning er revet ned for mange år siden, formentlig omkring 1980, finder fredningsnævnet ikke, at de normalt dispensationsmotiverende omstændigheder til genopførelse længere er til stede, idet der ikke har været den fornødne kontinuitet i nedrivning og ansøgning om genopførelse. Fredningsnævnet meddeler derfor afslag på ansøgning om genopførelse, idet der i fredningskendelsen fra 1973 er et forbud mod yderligere bebyggelse.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S/Raunholt

SCANNET

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

KOPI

REG. NR.

5599.00

28 AUG. 2007

UDSKRIFT AF
FORHANDLINGSProtokollen FOR
FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

År 2007 den 12. juli kl. 14.00 afholdt Fredningsnævnet v/formanden dommer Flemming Jørgensen, Ringsted, det af miljøministeren udpegede medlem Rolf Dejløw, Ørslev, og suppleanten for det lokale medlem af nævnet Niels Nicolaisen, Højby møde i Odsherred kommune.

Der foretoges:

F 19/07

Sag om opførelse af en annektsbygning på matr. nr. 16 bv Overby by, Odden, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974.

Der fremlagdes skrivelse af 18. maj 2007 fra Odsherred kommune med sagens bilag ialt 9 stk.

Mødt var:

Miljøcenter Roskilde ved civilingeniør Iris Haastrup.

Odsherred kommune ved Gry Jensen.

Danmarks Naturfredningsforening ved Connie Clausen.

Ejeren John Holm.

Nævnets formand indledte mødet, hvorefter ejeren forelagde projektet. Det drejer sig om opførelse af en 30 m² stor annektsbygning placeret 6 meter øst for den nuværende bebyggelse. Ejeren ønsker at opføre annekset i samme materialer og farver som eksisterende bebyggelse, dog at farven på den samlede bebyggelse ønskes ændret til Gori 88 nr. 270 skifer/sort. Han foreviste farveprøve.

Nævnet konstaterede, at annekset med den ønskede placering ikke kommer længere mod øst, end de to syd for liggende huse mod stranden.

Derefter blev det fredede areal besigtiget. Den ansøgte ejendom kan som følge af bevoksning ikke ses fra stranden eller det fredede areal.

Iris Haastrup gennemgik Miljøcenter Roskildes skrivelse af 11. juni 2007, sagens bilag 8 og nævnte farvevalget i den tinglyste deklaration, der er udfærdiget i tilknytning til Overfredningsnævnets kendelse.

SNS-121-00323

17

Odsherred kommunes og Danmarks Naturfredningsforenings repræsentanter havde ikke bemærkninger til det ansøgte.

Nævnet foretog votering.

Nævnets afgørelse:

Nævnet lægger til grund, at annekset ikke opføres nærmere det frede areal end bebyggelserne på de to naboejendomme mod syd.

Nævnet finder herefter ikke, at det ansøgte byggeri med den angivne placering og i materialer som eksisterende sommerhus er i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974.

Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 byggeriet som ansøgt, og at den samlede bebyggelse males i farven Gori 88 nr. 270 skifer/sort.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K.) af bl.a. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

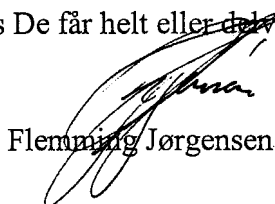
Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra miljøcenter/kommunen/fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

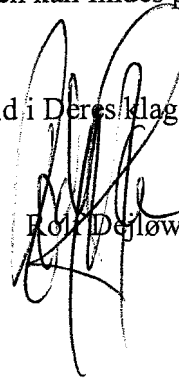
Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Niels Nicolaisen

Flemming Jørgensen

Rolf Dejløw

/anc

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

- 2 SEP. 2010

FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

Skov- og Naturstyrelsen, Vestsjælland
Ulkerupvej 1
4500 Nykøbing Sj.

Tinggade 15
Postboks 130
4100 Ringsted

Tlf. 56 64 27 26
Fax 56 65 64 96
E-post:
vestsjaelland@
fredningsnaevn.dk

KOPI

F 97/08
Deres j.nr.

Den
1. september 2010

I skrivelse af 16. december 2008 og senere har Miljøcenter Roskilde for Skov- og Naturstyrelsen søgt om tilladelse til at udvide antallet af både på to bådeoplagspladser på matr. nr. 16 bo og 17 bn Overby by, Odden. Der søges om oplæg af yderligere 10 både på hver af pladserne.

Ved fremsendelsen har Miljøcentret oplyst:

"Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets kendelse af 20. november 1974 areal A, der er ejet af staten ved Skov- og Naturstyrelsen, Vestsjælland.

Fredningsnævnet har den 4. november 1983 (F 93 C) og 3. oktober 1985 (F 135 C) meddelt tilladelse til, at de to pladser til bådoplag indrettes til 20 både på hver. Driften styres af et bådelav, der omfatter grundejerforeningerne Bakkely, Hedebo og Klokkelyng.

Ud over, at være omfattet af fredningskendelse, er ejendommen eller en del af ejendommen omfattet af strandbeskyttelseslinje og af Natura 2000 (habitatområde nr. 135, fuglebeskyttelsesområde nr. 94) og Ramsarområde nr. 18, jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter.

Miljøcenter Roskilde mener ikke, at det ansøgte er i afgørende strid med fredningsbestemmelserne og mener endvidere, at det er ønskeligt, at oplag af både på pladser som den ansøgte, hvor oplaget kan reguleres, og hvor en tilladelse ikke vil få præjudicerende virkning.

Det er Miljøcenter Roskildes vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt eller medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag 4)".

Odsherred har i skrivelse af 2. juli 2010 udtalt:

"Odsherred kommune vurderer på lige fod med Miljøcenter Roskilde, at udvidelsen ikke vil påvirke Natura 2000-området.

Odsherred kommunes indstilling:

Kommunen kan acceptere 2 oplagspladser med 30 både til hver på vilkår:

- hver oplagsplads må ikke strække sig mere end 100 m langs kysten målt henholdsvis fra den østre og vestre kant af fredningsgrænsen - luftfoto gul grænse
- bådene må ikke trækkes længere op end angivet på luftfoto - rød grænse
- bådene kan blive liggende om vinteren, såfremt de stadig ligger inden for oplagspladsens afgrænsning".

Nævnets afgørelse:

Placeringen af yderligere 10 både på hver af de to bådeoplagspladser findes ikke i strid med formålet med Naturklagenævnets kendelse af 20. november 1974, benævnt areal A. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 udvidelse af bådeoplagspladser som ansøgt på vilkår, som er anført af Odsherred kommune. En genpart af det af kommunen nævnte luftfoto vedlægges som bilag til sagen.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K.) af bl.a. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

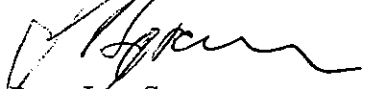
Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

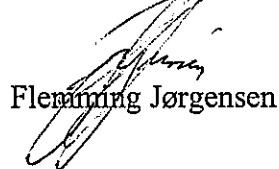
Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra miljøcenter/kommunen/fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

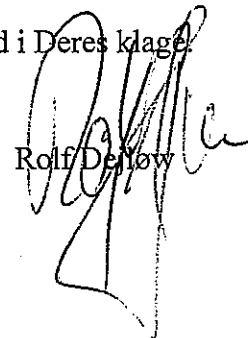
Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Peter Løn Sørensen

Flemming Jørgensen

Rolf DeLøw

Kopi til:

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling i Odsherred v/Carl Henrik
Haagensen.

Friluftsrådet v/Flemming Larsen, Raklev Skillevej 61, 4400 Kalundborg
By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Odsherred Kommune, Natur & Miljø, v/Henrik Mysager Knudsen,
Nyvej 22, 4573 Højby.

Miljøcenter Roskilde, Ny Østergade 7-11, 4000 Roskilde. Att.: Ole Kristen-
sen.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
(natur@dof.dk) (odsherred@dof.dk).

Peter Løn Sørensen, Holbækvej 46, 4571 Grevinge.

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 3. november 2010
Journal nr.: Frs. 24/2009

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

- 4 NOV. 2010

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Assens kommune
Willemoesgade 15
5610 Assens

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, C. F. Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Assens kommune, Willemoesgade 15, 5610 Assens
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Johannes Jacobsen Mølløvænget 2, 5492 Vissenbjerg
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Dybdalgårdvej 153, 5750 Ringe
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
9. Friluftsrådet, c/o kredsformand Christian Jensen, Fuglebakken 43, 5610 Assens
10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
11. Advokatfirmaet Lind Cadonius, att. advokatfuldmægtig Dorte K. Carlsson, Østergade 38, Postboks 2256, 1019 København K.

12. Lars Esben Hansen og Anette Ringsbo Hansen, Ulvemosevej 4, Hagenskov, 5631
5631 Ebberup
13. Hagenskovfonden, att. godsejer Jacob Schall Holberg, Hagenskov Gods, Slots Allé 1,
5631 Ebberup

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 3. november 2010
Journal nr.: Frs. 24/2009

Assens kommune
Willemoesgade 15
5610 Assens

Ved skrivelse modtaget den 26. juni 2009 videresendte Assens kommune en ansøgning om byggetilladelse fra Lars Esben Hansen, hvori denne ønskede at opføre en 33 m² stor garage på sin ejendom, matr. nr. 1-bc Hagenskov Hgd., Sønderby, beliggende Ulvemosevej 4. Med ansøgningen var fremsendt skitser af garagen samt kort, hvor garagens beliggenhed på grunden var aftegnet.

Ejendommen er beliggende i et område, der er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 22. oktober 1973. Det hedder i beskrivelsen bl.a.:

" .....

Området omkring Hagenskov er et kulturlandskab, der har fået særlig kvalitet på grund af driftformen og tilstedeværelsen af kulturhistorisk interessante bygninger og anlæg. Især må fremhæves Hagenskov Slot med parken og avlsbygningerne samt området langs den slyngede vej forbi Soldatermade.

..... "

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at fredningens formål er "at bevare arealernes landskabelige værdier og sikre et harmonisk samspil mellem landskabet og ejendommens kulturhistoriske og arkitektoniske værdifulde bygningsanlæg." Af fredningsbestemmelsernes punkt 2 fremgår det, at ingen form for yderligere bebyggelse skal være tilladt, bortset alene fra de til landbrugsdriftens videreførelse nødvendige bygninger. Af punkt 10 fremgår det, at fredningsnævnet kan meddele dispensation i overensstemmelse med reglerne i naturfredningslovens § 34.

Ejeren af Hagenskov Gods har gjort indsigelse mod byggeriet og har bl.a. gjort gældende, at en bibeholdelse af den opførte garage/udhus vil være i strid med de væsentlige fredningsmæssige og kulturhistoriske værdier, som fredningen er udtryk for. Godsets advokat finder, at en lovliggørende dispensation vil være i direkte strid med fredningens formål, hvorfor der ikke er hjemmel hertil. Endvidere finder advokaten, at en tilladelse vil danne en meget uheldig og uønsket præcedens. Endelig gør advokaten sig nogle betragtninger omkring samfundsmæssig værdispild, ond tro og retshåndhævelsessynspunkter.

Britta Schall Holberg har på vegne af ejeren under de offentligt møder særlig gjort gældende, at matriklen befinder sig midt i et område, der i sit hele er fredet af bl.a. landskabelige hensyn, og at alle bygninger er ramt af bebyggelsesforbudet. Selv om Britta Schall Holberg

ikke finder, at den konkrete bygning vil skade ret meget, finder hun, at der er risiko for, at en tilladelse til skabe præcedens, hvilket vil gå ud over området karakter af herregårdslandskab. Britta Schall Holberg har oplyst, at der ikke tidligere har været et udhus på ejendommen, og at alle huse, der tilhørte Hagenskov Gods, tidligere var røde.

Danmarks Naturfredningsforening og Assens kommune har ikke haft indsigelser mod færdiggørelsen af garagen.

Miljøcenter Odense har ikke kunnet fremhæve faktiske oplysninger af betydning for sagen.

Afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at den påtænkte garage på grund af sin størrelse og materialevalg er tilpasset omgivelserne. På grund af dette, samt da garagen ligger skjult bag bevoksning ud mod adgangsvejen og ligger skjult bag hovedbygningen for så vidt angår landevejen, finder fredningsnævnet, at opførelsen alene i meget begrænset omfang vil kunne ses i omgivelserne, hvorfor garagen ikke vil påvirke de landskabelige værdier, herunder landskabets karakter af herregårdslandskab. Fredningsnævnet finder ikke, at bygningen vil ændre på de øvrige ejendommers "kulturhistoriske og arkitektonisk værdifulde bygningsanlæg". Da en garagebygning er en almindelig og naturlig bygning i forbindelse med et selvstændigt matrikuleret enfamiliehus, finder fredningsnævnet, at der kan meddeles dispensation til dels lovliggørelse, dels færdiggørelse af garagen.

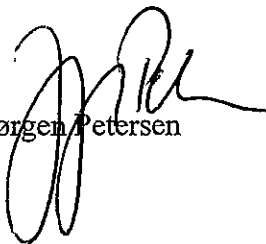
Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen